

Oförtjänta snålvindar kring Vidarkliniken

■ Kollegor! Jag upplever nu en intressant tid i mitt yrkesliv. Jag gör, som ST-läkare i onkologi sedan 4 år, en randning på Vidarkliniken i Järna. För er som inte känner till Vidarkliniken är det det enda antroposofiska sjukhuset i Norden. Man behandlar runt 800 patienter om året under diagnoser som cancer (rehabilitering och palliativ vård), reumatiska sjukdomar, fibromyalgi, recidiverande depressioner, utmattningsdepressioner, kronisk smärta, kroniska invärtesmedicinska sjukdomar med mera.

»Vad är det som hjälper patienterna? Är det stillheten och de vackra omgivningarna?«

en utvärdering av patienter som vårdats där under 2006 [1]. Man ställde bland annat frågan; »Tänk dig en sjukhusvistelse som är ideal i alla avseenden. Hur nära kommer vistelsen på Vidarkliniken den vistelsen?« Svaret blev i snitt 95 procent. Patientgruppen utgjordes av kvinnor i medelåldern med kroniska diagnoser. Denna grupp patienter brukar i allmänhet ge låga siffror i utvärderingar av vårdkvalitet och nöjdhet med vården.

Vad är det som hjälper patienterna? För någonting är det.

Är det omvårdnaden, där patienterna till kvällen får en smörjning av underbenen eller ett fotbad (och antroposofisk eller skolmedicinsk sömnmedicin om de behövs)?

Är det stillheten och de vackra omgivningarna, som ger möjlighet till introspektion, reflektion och kanske överblick över livssituationen?

Är det den ekologiskt odlade vegetariska maten? En del patienter i den äldre generationen har dock litet svårt med kontrasten till husmanskost, men man kan få tillägg av kött om man önskar.

Är det terapierna? Läkerytmi (en slags rörelseterapi), sång-, musik- och målningsterapi, massage, modellering, trädgårdsterapi eller medicinska bad?

Eller är det de antroposofiska medicinerna?

Kanske är det trots allt en kombination av dessa insatser, inte minst den äkta omsorg, respekt och genuina närvaro som möter patienterna.

Jag har under min karriär inte stött på något ställe där man på ett så genomgående sätt respekterar patienter och lägger upp verksamheten utifrån patientens bästa med hjälp av stor kunskap och erfarenhet. De läkare jag samarbetat med är skolmedicinskt pålästa och erfarna specialister och har utöver det sin kompetens i antroposofisk medicin.

När jag sitter med Vidarklinikens läkare på remissbedömning och läser över axeln om »56-årig kvinna, sjukskriven sedan 7 år p g a fibromyalgi, recidiverande depressioner, IBS ...« blir jag glatt överraskad av remissbedömarens reaktion: »jaha ... jo men henne tror jag nog att vi skulle kunna hjälpa ... hon får komma«.

De kan också verkligen hjälpa sådana patienter. De kanske inte kan bota men ändå ge dem ork att jobba 50 procent i stället för att vara heltidssjukskrivna eller att fortsätta leva och ta hand om barnen.

Östergötlands landsting har på eget initiativ, helt oberoende av Vidarkliniken, gjort

Foto: Vidarkliniken

Det blåser oförtjänta snålvindar runt Vidarkliniken i Järna, anser ST-läkare Anna Wrangsjö. Karin Bojs kritiserade verksamheten på Dagens Nyheters vetenskapssidor den 19 oktober i en krönika: »Upp till bevis, antroposofers«.

Varför skriver jag nu detta? Jo, därför att det blåser snåla och dåligt pålästa medievinndar runt Vidarkliniken. Bland annat med antydningar om att PR och stora vinster skulle vara överordnade intressen. Vidarkliniken är en ideell stiftelse som är icke vinstdriven. Det finns inga bonusprogram för chefer eller anställda. Lönerna ligger i nivå med, eller under, landstingens.

Jag kan inte påstå att jag själv hunnit bilda mig en uppfattning om effektiviteten hos de antroposofiska läkemedlen även om jag tycker mig ha sett uppenbar effekt av några av dem.

Det jag har bildat mig en uppfattning om är att patienter ur några av våra mest svårbehandlade patientkategorier, som många av oss vanliga läkare värjer sig mot, faktiskt får hjälp på Vidarkliniken.

Enligt mitt förmenande

skulle det vara en stor förlust om Vidarkliniken inte kunde fortsätta sin verksamhet. En förlust för mångfalden. En förlust för oss kollegor men framför allt en förlust för patienterna.

Anna Wrangsjö
ST-läkare

anna.wrangsjö@karolinska.se

REFERENS

1. Arman M, Hammarqvist AS, Kullberg A. 2008. Patienters tillfredsställelse med antroposofisk vård. Uppföljning av patienter från Östergötlands län som fått antroposofisk vård 2006. Huddinge, Linköping: Karolinska institutet, Landstinget i Östergötland. <http://ki.se/ki/jsp/polopoly.jsp?d=22198&l=sv>